

1 VZGOJNO DELOVANJE ŠOLE

Osnovna šola poleg izobraževanja tudi vzgaja. Vzgoja je najboljša naložba za kvalitetno in ustvarjalno delo na šoli. Zaposleni na OŠ J. Hudalesa Jurovski Dol si želimo vzpostaviti jasna pravila, doslednost in klimo, v kateri bo vzgojno-izobraževalno delo potekalo nemoteno in ustvarjalno. Želimo negovati vrednote naše šole in temeljna etična načela.

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-L (Uradni list RS, št. 54/2025 z dne 15. 7. 2025) se ukinja Vzgojni načrt kot samostojen dokument in je sestavni del letnega delovnega načrta šole. Že pri pripravi vzgojnega načrta in tudi sedaj načrta vzgojnega delovanja smo poleg zakonskih izhodišč upoštevali priporočila stroke, predloge učencev in staršev in izhajali iz lastnih izkušenj pri delu z otroki.

Vzgojno delovanje izhaja iz štirih stebrov izobraževanja: učiti se, da bi vedeli, znali delati, znali živeti v skupnosti in drug z drugim in da bi učenci znali biti celostna osebnost.

Z načrtom vzgojnega delovanja želimo doseči boljše rezultate pri rasti naših učencev v odgovorne, samozavestne in ustvarjalne ljudi. S skupnimi močmi želimo ustvariti varno delovno okolje, ki bo polno izzivov in možnosti spoznavanja svojih zmožnosti. Prav vsi udeleženci v vzgoji in izobraževanju iščemo skupne rešitve za reševanje morebitnih konfliktnih situacij.

Vsebina načrta vzgojnega delovanja:

- vzgojni cilj (vrednote in načela) z načini doseganja uresničevanja le-teh,
- vzgojne dejavnosti,
- oblike vzajemnega sodelovanja s starši,
- svetovanje in usmerjanje,
- vzgojni postopki, ukrepi in strategije reševanja problemov,
- izrekanje pohval, priznanj, nagrad.

1.1 Vrednote OŠ J. Hudalesa Jurovski Dol

Vzgojni načrt gradimo na naslednjih vrednotah:

- **šolske vrednote:** znanje, delavnost, učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in drug z drugim, sodelovanje, zorenje v skupnosti in za skupnost, spoznavanje samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete;

- **splošne vrednote:** enakopravnost, pravičnost, človeško dostojanstvo, odgovornost, medsebojna odvisnost, solidarnost, poznavanje, spoštovanje in upoštevanje človekovih pravic ipd.;
- **nacionalne vrednote:** dati vrednost maternemu jeziku in ga spoštovati, biti odgovoren državljan, poznati slovensko kulturo in zgodovino ter ceniti naravno in kulturno dediščino domačega okolja.

1.2 Vzgojna načela

Vzgojna načela izhajajo iz vizije naše šole. Z upoštevanjem spodaj navedenih načel predvsem razvijamo dobre medosebne odnose, saj so ti temelj in nujni pogoj učinkovitega poučevanja in vzgoje.

- Vzgajali bomo v duhu delavnosti in kreativnosti.
- Vzpodbujali bomo spoštljive odnose med ljudmi.
- Vzgajali bomo v duhu preprečevanja agresivnosti.
- Krepili bomo spoštovanje do drugačnih.
- Privzgajali bomo odgovornost za svoja dejanja.
- Spodbujati razvoj posameznika in skrbeti za varnost vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa.
- Vzpodbujali bomo govornišstvo in javne nastope.
- Omogočali bomo raziskovalno delo.
- Privzgajali bomo zdrav način življenja.
- Poudarjali bomo pomen duševne lepote in osebne urejenosti.
- Konstruktivno sodelovanje s starši.
- Iskanje odličnosti posameznikov in odnosov.
- Zgled s svojim delovanjem (učitelji, učenci, starši).
- Spodbujamo integracijo in inkluzijo otrok s posebnimi potrebami

1.3 Vzajemno sodelovanje s starši

Sodelovanje s starši organiziramo v obliki rednih mesečnih popoldanskih govorilnih ur in individualnih govorilnih ur vsakega strokovnega delavca ter z roditeljskimi sestanki. Datumi rednih mesečnih govorilnih ur in roditeljskih sestankov so zapisani v LDN, objavljeni so tudi v publikaciji šole in na šolski spletni strani. Po potrebi se vzpostavljajo stiki s starši tudi preko telefona, e-pošte, ustnega ali pisnega povabila. V primeru kršitve šolskih pravil se povežemo s starši učenca in skupaj iščemo najustreznejše načine reševanja težav s ciljem spremembe otrokovega vedenja na bolje. Pri izrekanju nekaterih vzgojnih ukrepov za težje kršitve šolskih pravil je obvezno soglasje staršev. Starši se lahko vključujejo tudi v delo z učenci v razredu, na različnih prireditvah in delavnicah ter na družabnih srečanjih. Prav tako vključujemo starše pri oblikovanju pravil ter ukrepov, ki so zapisani v Vzgojnem načrtu ter Pravilih šolskega reda.

Strokovni delavci na šoli in starši so v partnerskem odnosu, kjer imata obe strani svoje odgovornosti in pravice. Učitelj ima profesionalen in odkrit odnos s starši. Poskrbeti mora, da staršem poda vse osnovne informacije glede učne snovi, organizacije dela in posebnosti otroka. Razredniki in ostali strokovni delavci šole pravočasno obveščajo starše ter morebitne težave rešujejo hitro in načrtno.

1.4 Vzgojne dejavnosti

Proaktivne vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, so uspešni, ustvarjalni, in samoiniciativni.

Proaktivne dejavnosti obsegajo:

- razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti,
- oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja – pravila šole in oddelka,
- poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju,
- vrstniško svetovanje in posredovanje,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost,
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole,
- spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi, in spoznavanje stališč ter predlogov vseh udeležениh.

Preventivne dejavnosti

Šola se bo zavzemala za to, da bomo delovali preventivno in s tem preprečili pojav hujših nepravilnosti in kršitev vzgojnih načel in pravil, ki bodo zahtevale dolgotrajnejšo in posebno obravnavo.

Ker je razred/oddelek primarna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti ter reševanju problemov, ki zadevajo razred. Vsaka oddelčna skupnost bo na prvih razrednih urah sprejela razredna pravila. Skrbeli bomo za vse učence, tudi tiste, ki se težje vključujejo v skupine in so zaradi tega lahko žrtve vrstniškega nasilja.

Razrednik bo zato skrbno spremljal svoj oddelek in dogajanja med učenci. Učinkovito se bo odzival na probleme razreda ali posameznikov v razredu. Pri reševanju težjih problemov bo k sodelovanju povabil šolsko svetovalno službo.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bomo organizirali v okviru ur oddelčne skupnosti in ob dnevih dejavnosti (kulturni, naravoslovni, tehniški, športni dnevi). Pri

vzgoji, ki temelji na proaktivnem in preventivnem delovanju, so najpomembnejši zgledi, ki jih dajemo učencem vsi zaposleni v šoli in njihovi starši v vsakdanjem življenju.

Pozornost bomo namenili:

- razvijanju pozitivne samopodobe,
- skrbi za lastno zdravje,
- sprejemanju odgovornosti za svoja dejanja,
- razvijanju solidarnosti, medsebojne pomoči in upoštevanje različnosti,
- razvijanju socialnih veščin in dobre medsebojne komunikacije,
- razvijanju občutljivosti za prepoznavanje vseh vrst nasilja in kako postopati v posameznih primerih,
- konstruktivnemu reševanju konfliktov,
- razvijanju moralnih vrednot,
- kritičnemu vrednotenju lastnega vedenja in vedenja vrstnikov ter prevzemanju odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje

Usmerjanje in svetovanje bo lahko potekalo:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti, šolska svetovalna služba),
- v času izven pouka (pogovorne ure za učence, govorilne ure za starše, šolska svetovalna služba).

O vsebini in ciljih svetovanja ter usmerjanja za posameznega učenca se bodo dogovorili strokovni delavci na oddelčnih učiteljskih zborih. Razrednik ali šolska svetovalna služba pa bodo o tem obvestili starše. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da učenec potrebuje daljše spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali strokovno pomoč v zunanjih ustanovah.

Druge vzgojne dejavnosti

Med drugimi vzgojnimi dejavnostmi so tudi pohvale (tako ustne kot pisne), priznanja in nagrade, ki jih učenci prejmejo tekom šolskega leta oz. ob zaključku le-tega. Način doseganja in podeljevanja je podrobneje opredeljen v Pravilniku za pohvale in priznanja, nagrade in vpisa v zlato knjigo ter za podelitev naziva naj športnik/naj športnica oz. naj kulturnik/naj kulturnica.

1.5 Vzgojno delovanje, pravila obnašanja, kršitve in ukrepi

Vzgojno delovanje

V šoli dajemo vzgojnemu delovanju velik poudarek. Pravila obnašanja in ravnanja so podrobneje zapisana v Pravilih šolskega reda, kakor tudi kršitve ter ukrepi.

Vzgojni postopek omogoča, da učenec napako popravi. Vzgojni postopki in ukrepi so namenjeni zaščiti pravic, vzdrževanju pravil in dogovorov ter upoštevanju obveznosti. Učenec, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali ne upošteva dogovorjenih pravil, stori kršitev. Če pride do lažje ali težje kršitve šolskega reda, se v namen vzgojnega delovanja uporabi vzgojni postopek.

Ob kršenju šolskih pravil učitelj učenca najprej opozori na neprimerno vedenje. Vsi zaposleni na šoli morajo odreagirati. Pogovor mora učitelj načrtovati tako, da ima dovolj časa in da lahko nemoteno izvede pogovor z vsemi udeleženi pri kršitvi oz. dogodku. Učitelj zabeleži kršitev v LoPolis in se dogovori z učencem za možnost popravljanja le-te. Učitelj o pogovoru praviloma obvesti razrednika ali pa ga, če se prekrški ponavljajo, prosi za pomoč. Razrednik spremlja število kršitev in o tem obvešča starše na govorilnih urah. Če se kršitve ponavljajo ali če so take narave, da je to smiselno, razrednik prosi za pomoč šolsko svetovalno službo. Šolska svetovalna služba razišče okoliščine in se pogovori z vsemi vpletenimi. Na razgovor povabi učenca in po svoji presoji tudi razrednika, učitelja in/ali starše. Če se kršitve ponavljajo, se lahko učencu izda pisni vzgojni ukrep, ali če so take narave, da je to smiselno, se vključi v pogovor z učencem tudi ravnateljica, ki razišče okoliščine in se pogovori z vsemi vpletenimi. Na razgovor lahko povabi starše ter učenca, razrednika, učitelja in/ali šolsko svetovalno službo. Starše in učenca obvesti o tem, da je to zadnja možnost za učenca, da popravi svoje vedenje pred uvedbo administrativnega vzgojnega opomina. Po potrebi se skliče oddelčni učiteljski zbor z namenom pogovora o okoliščinah dogodka in posvetovanja o vzgojnem delovanju oz. reševanju problematike. Po potrebi in v skladu z zakonodajo se vključi pristojne službe (posvetovanje in timsko sodelovanje pri reševanju problematike).

Pravila obnašanja, kršitve pravil in ukrepi

Pravila obnašanja in ravnanja so podrobneje zapisana v Pravilih šolskega reda. V kolikor učenec ne upošteva pravil obnašanja in ravnanj, le-to predstavlja kršitev, čemur sledi vzgojno ukrepanje.

Vzgojni pisni ukrepi se uporabljajo: če trenutna situacija narekuje naglo ukrepanje, če učenci zavračajo sodelovanje pri reševanju problemov oz. ne izpolnjujejo svojih dolžnosti in obveznosti ter so bile predhodno že izvedene druge vzgojne dejavnosti, kadar učenci niso pripravljeni upoštevati potreb in pravic drugih in ponavljajo kršitve šolskega reda in dogovorov.

Šola izvede vzgojni pisni ukrep na podlagi strokovne odločitve enega strokovnega delavca ali oddelčnega učiteljskega zbora.

O izreku vzgojnega pisnega ukrepa mora šola obvestiti učenca in starše (obrazec Obvestilo o pisnem vzgojnem ukrepu). Obrazec v treh izvodih pripravi strokovni delavec, ki predlaga ukrep oziroma je bil navzoč pri kršitvi, po potrebi v sodelovanju s šolsko svetovalno službo. En izvod izroči učencu oz. staršem v podpis, en izvod izroči razredniku, en izvod pa vloži v Mapo vzgojnih ukrepov, ki se jo hrani razrednik. Razrednik s starši opravi razgovor. Pogovorijo se o kršitvi pravil, posledicah in možnih načinih reševanja težav. V kolikor starši odklonijo razgovor oziroma obvestila o vzgojnem ukrepu ne podpišejo, to ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa. Zoper vzgojni pisni ukrep lahko starši v osmih dneh od dneva, ko jim je bilo vročeno obvestilo o vzgojnem pisnem ukrepu, predložijo ravnateljici šole obrazložen ugovor. Pritožbena komisija šole preveri ustreznost vzgojnega pisnega ukrepa najkasneje v 30 dneh. O vzgojnih pisnih ukrepih se vodijo zapiski, ki jih razrednik posreduje v vzgojno mapo oddelka. Razrednik o vzgojnih pisnih ukrepih v oddelku poroča ob vsaki ocenjevalni konferenci. Vzgojni pisni ukrepi se ne prenašajo v naslednje šolsko leto.

Če učenec iz neopravičljivih razlogov odkloni izvajanje vzgojnih pisnih ukrepov oz. jih ne opravi v določenem roku, ali se kršitve Pravil šolskega reda ponavljajo oz. so kršitve pravil težje, se lahko prične s postopkom za izrek vzgojnega opomina.

Vzgojni ukrepi so:

1. Pogovor z učiteljem.
2. Pogovor z razrednikom.
3. Pogovor s svetovalno delavko.
4. Pogovor z ravnateljico.
5. Povečan nadzor nad učencem.
6. Izrek ustnega opozorila s strani razrednika.
7. Izrek ustnega opozorila s strani ravnateljice.
8. Opravljanje neopravljenih obveznosti izven pouka (nadzor opravlja strokovni delavec, ki predlaga ukrep).
9. Dodatno domače delo.
10. Pogostejši kontakti s starši in poročanje o učenčevem vedenju v šoli.
11. Začasen odvzem naprav oz. predmetov, s katerimi učenec moti pouk ali ogroža lastno varnost ali varnost drugih.
12. Začasna premestitev učenca v drug oddelek.
13. Družbeno-koristno delo izven časa pouka (npr. pomoč pri čiščenju šolskih prostorov, pospravljanje učilnic, pomoč hišniku ipd.).
14. Priprava delavnice/plakata/govornega nastopa za sošolce na določeno temo.
15. Pomoč v RAP-u.
16. Izrek vzgojnega pisnega ukrepa.
17. Izrek vzgojnega opomina.

Za dobro šolsko klimo

- *Spoštujemo drug drugega.*
- *Med seboj smo prijatelji.*
- *Lepa beseda lepo mesto najde.*
- *Poslušamo drug drugega.*
- *Pozdravljamo se.*
- *Pomagamo si.*
- *Čuvamo lastno in šolsko lastnino.*
- *Uredimo učilnice, da bo naše počutje boljše.*

